

Joi, 22 septembrie 2011, nr. 183

Distribuit GRATUIT împreună cu ziarul "BURSA"

8 pagini

■ Strategia de restructurare a "Romarm" nu exclude privatizarea

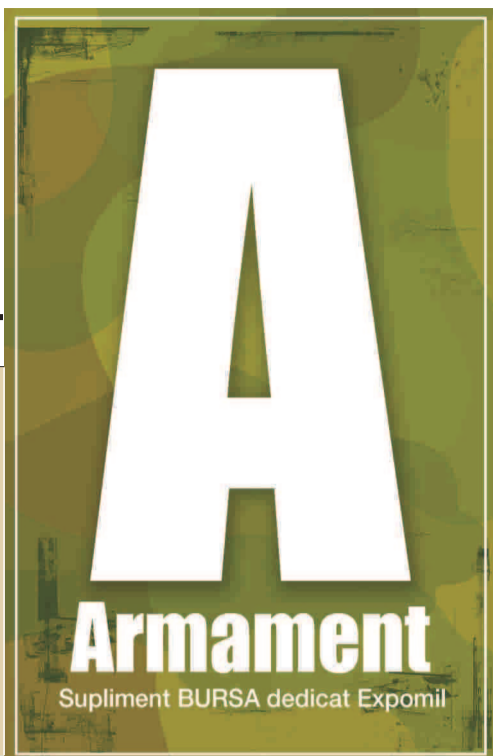
PAGINA 3

■ Harta lumii, plină de puncte fierbinți

PAGINA 2

■ Sistemul de apărare anti-rachetă - strict defensiv

PAGINA 7

Armament

Supliment BURSA dedicat Expomil

■ Iulian Chifu: „Avem cel mai ridicat nivel de securitate al României din istorie”

PAGINA 5

■ Un avion nou "Block 50" costă circa 40 milioane dolari

PAGINA 4

■ Suntem printre puținele țări membre UE care nu au o Lege a industriei de apărare

PAGINA 6

PE FONDUL CRIZEI

Din ce în ce mai multe voci vorbesc despre război

Cu liniște și pace despre ARME ȘI RĂZBOI

CORNEL CODIȚĂ

Dintre toate activitățile cărora oamenii le-au dedicat constant, de-a lungul istoriei, timp, masive resurse materiale și umane, de inteligență și imaginație,

războiul rămâne, de departe, cea mai puțin înțeleasă. În ciuda unei vaste literaturi scrisă de cei interesați să găsească legile „eterne” ale victoriei/înfringerii în confruntările militare; în ciuda unei și mai largi risipe de hârtie și idei pe care istoricii, începînd de la antici și pînă astăzi o fac, cu speranța că cei din viitorime vor învăța lecțiile de nerepetat, dar mereu repetate ale războaielor; în ciuda literaturii umaniste anti-războinice și a celei, tot umanistă, care glorifică faptele extraordinare de război, marile și simplele întrebări despre arme și utilizarea lor în conflicte umane rămîn fără răspunsurile capabile să atingă gradul de precizie al propozițiilor științei. Cînd și în ce condiții încep războaietele? Ce rol joacă în dinamica războaielor invențiile și structurile economice din care se nasc mereu noi și tot mai multe arme, din preistorie și pînă astăzi? Care este natura relației între război și dezvoltare? Sunt sau nu crizele sociale producătoare de războaie, sau dimpotrivă războaiele angrenează marile crize sociale? Ce tipuri de războaie pot confrunta societățile și care este cel mai probabil la un moment dat? Sunt războaiele „civile” tot una cu războaiele dintre cetății/state/națiuni? Produc ideologiile (politice și religioase) războaie sau sunt doar un simplu adjuvant, util și necesar? Sunt războaiele doar mijloace violente pentru rezolvarea banalei probleme a competiției pentru redistribuirea puterii și a resurselor într-un sistem dat de interacțiune, local sau

global, sau au și alte funcții esențiale? De ce acceptă societățile umane, decidenții politici, cu atîta ușurință, aceste uriașe distrugerii de vieți și resurse sociale, doar din lăcomie, dintr-o exacerbată simție, din interese meschine legate de schimbarea tablei de șah a pu-

terii sau există și alți factori care favorizează și declanșează manifestările beligerante? Ce rol joacă deciziile semi-raționale, non-raționale sau iraționale, colective și individuale, în declanșarea și desfășurarea războaielor? Există leagături indestructibile, fundamen-

tele și de neînălțurat, între datele bio-psiho-noologice ale ființei umane și război? Este posibil un război care să pună capăt tuturor războaielor viitoare? Este posibilă o pace care să pună capăt tuturor războaielor viitoare? Lista întrebărilor este lungă, iar deficitul răs-

punsurilor definitive, masiv!

Dacă generația care s-a născut după cel de-al doilea război mondial a trăit spaima războiului nuclear definitiv, care ar fi putut prefăce întreaga planetă în cenușă și a găsit căile să îl evite, lumea de după războiul rece a cultivat pentru o vreme iluzia că războiul, în general, a devenit caduc. Pacea era cea care trebuia reorganizată! Realitatea a refuzat să se supună acestei predicții, iar numărul conflictelor așa-zise locale, interne, civile, niciodată declarate ca războaie sau considerate războaie în toată regula este mai mare, în această perioadă, decît în oricare alta din istoria secolului XIX sau XX. La fel și numărul victimelor, mai ales civile. Și, cu toate acestea, societățile industrializate, semi-industrializate și hiper-industrializate nu încetează să producă arme, să le stocheze și să utilizeze o parte din ele în diferite tipuri de conflicte. În consecință, aparatul tehnico-științific și economic care produce uneltele războiului, constituie în mai toate economiile lumii o componentă care se încăpățînează să nu dispară. De unde și bătaia acerbă, dusă pe teren politic, mediatic și al informațiilor/intelligence pentru „piețele de armament”. O bătaie care a fost împinsă pînă în teritoriul „evenimentelor create”, așa numitele „conflicte de consum”, confruntări militare al căror principal scop este consumul intens de armament și muniții. Tot acest tablou capătă o coloratură încă și mai specială, în contextul uriașei crizei financiar-economice în care lumea s-a prăbușit, aproape fără să bage de seamă. Cea mai mare datorie externă din istoria sa și a declanșat marelui joc al prăbușirii (controlate?) financiar-economice, timp în care alocă doar pentru activitățile Ministerului Apărării, anual, circa 500 de miliarde de dolari!

(continuare în pagina 2)

22-25 SEPTEMBRIE

“Expomil 2011” urmărește identificarea oportunităților pentru dezvoltarea echipamentelor militare

Peste 80 de firme de prestigiu participă în acest an la cea de-a șaptea ediție a Expoziției Internaționale pentru Echipament Militar - EXPOMIL - inaugurată astăzi, la complexul Romexpo. Viorel Manole, directorul executiv PATROMIL, a declarat: “Avantajul de a avea acest EXPOMIL la noi este acela de a ne face vizibili pe o piață pe care România este din ce în ce mai agresivă”. Reprezentanții industriei de apărare au subliniat că țara noastră se adresează “preponderent UE și NATO, pentru că armata română nu are bani”. “Expomil” vizează identificarea oportunităților pentru dezvoltarea echipamentelor militare, precum și pentru crearea de noi parteneriate, durabile, care să deschidă noi piețe pentru industria noastră de apărare. Prezența Ministerului Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri (MECMA) la “Expomil” urmărește ca firmele autohtone să devină tot mai “eligibile și mai competitive”, în perspectiva încheierii unor contracte importante, a precizat Liliana Stuparu, consilier în cadrul MECMA: “Companiile românești trebuie să țină piept firmelor competitive din afară. (...) Scopul organizării standului MECMA transpune preocuparea României să facă față pericolelor care amenință la nivel mondial. Ne preocupăm să avem echipamente

pentru combaterea atacurilor teroriste”. Cătălin Moraru, locțiitorul șefului Departamentului pentru Armament din Ministerul Apărării Naționale (MAPN) a subliniat că principalul scop al cooperării dintre companiile care activează în sectorul apărării și instituțiile din domeniu este dotarea trupelor românești din misiuni cu echipamente de profil. Proiectele prioritare sunt transportul avioanelor fără pilot, armamentului individual și sistemelor de protecție individuală. Fiind organizat odată la doi ani, expoziția reunește peste 80 de firme de profil din zece țări (Austria, Franța, Germania, Israel, Italia, Marea Britanie, Olanda, Polonia, România - cu 42 de companii - și Statele Unite ale Americii). Târgul din acest an se va desfășura în perioada 22-25 septembrie, prima ediție având loc în 1999. Una dintre noutățile ediției din 2011 a expoziției de echipamente de apărare este participarea tuturor celor 15 filiale ale “Romarm”, cu toate tipurile de echipamente pe care le produc. Aparatul central al companiei va avea un stand separat. De asemenea, directorul PATROMIL a specificat că una dintre capacitățile pe care UE dorește s-o dezvolte și cu care România se va prezenta anul acesta la

târg, prin intermediul unor firme ca UTI sau Romsys, este apărarea cibernetică. MECMA va promova produsele CBRN (chemical, biological, radiological, nuclear), potrivit doamnei Stuparu. Totodată, peste două săptămâni, firme din Slovacia și Cehia vor veni la noi să vadă radarul Gap Filler. “Expomil 2011” este organizat de Romexpo, în parteneriat cu Camerele de Comerț și Industrie din România, Ministerul Economiei, Comerțului și Mediului de Afaceri, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Administrației și Internelor, Ministerul Afacerilor Externe, Serviciul Român de Informații, Asociația Patronală Română a Producătorilor de Tehnică Militară - PATROMIL și Organizația Patronală din Industria Aeronautică Română - OPIAR. Printre expozații români se vor număra Academia Tehnică Militară, Aerofina SA, Aerostar SA, Agenția de Cercetare Tehnică și

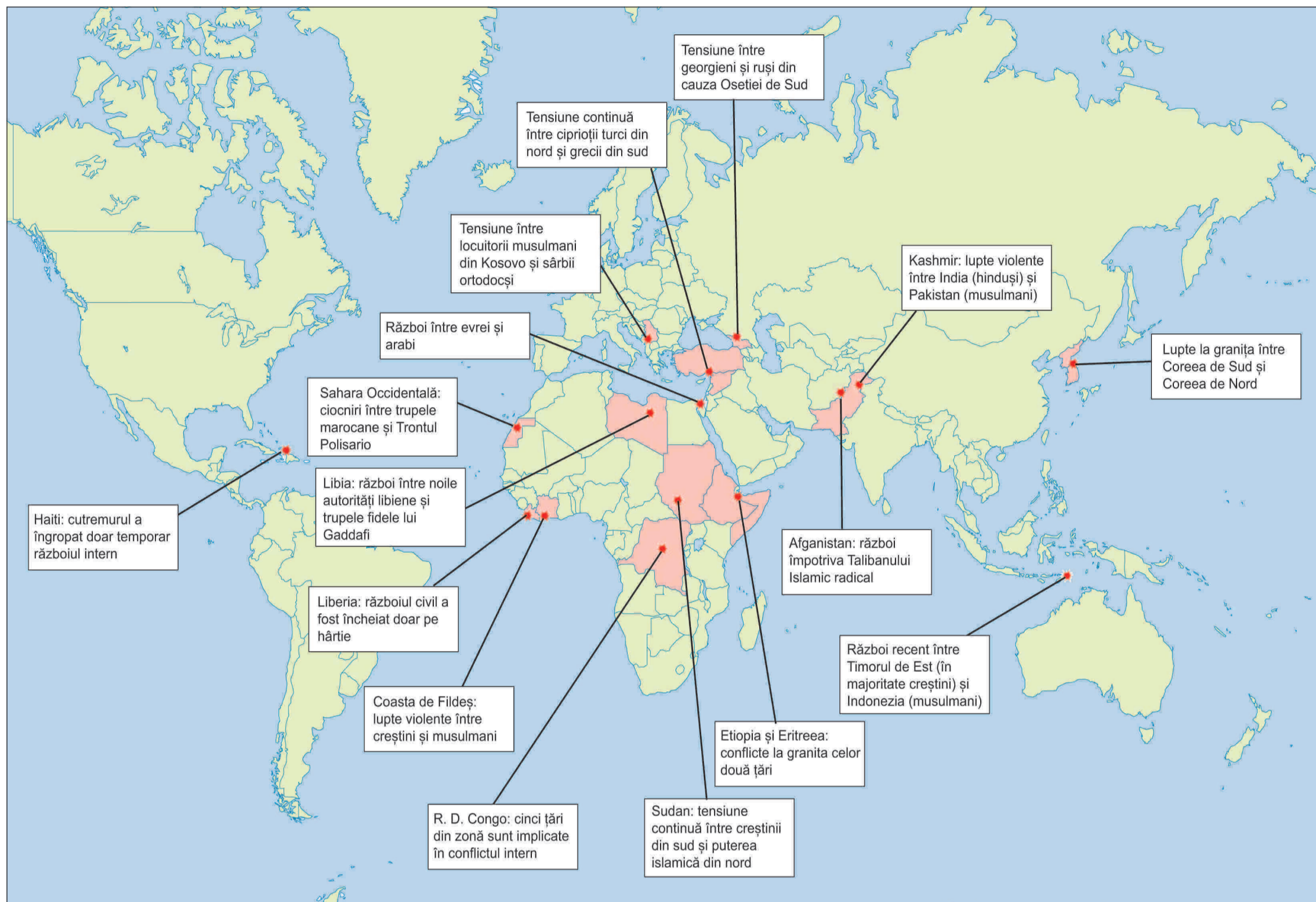
Tehnologii Militare, CN Romarm, Eurocopter România, Fabrica de Arme Cugir SA, Fabrica de Pulberi Făgăraș SA, IAR SA, Statul Major al Forțelor Aeriene, Statul Major al Forțelor Terestre și SRI. (E.O.)

CONFLICT

Harta lumii, plină de puncte fierbinți

O conflație de proporții va fi punctul de final al actualei crize economice, aceasta este o ipoteză tot mai des întâlnită. După terminarea celei de-a doua conflații mondiale omenirea părea să fi tras învățămintele necesare și se pregătea pentru o lungă perioadă de pace. Socoteala a fost una corectă în esență, dar rezultatul nu s-a putut aplica în teren, din 1945 și până astăzi omenirea putând să numere fără efort zilele în care nu s-a auzit un răpăit de mitralieră într-un conflict zonal. De fiecare dată a existat temerea ca un conflict regional să nu se transforme într-un nou război mondial.

Chiar în această clipă, pe harta lumii sunt înregistrate mai multe puncte fierbinți, locuri unde are loc un conflict, unde s-a încheiat de curând un război sau stă să reizbucnească o confruntare mai veche. O imagine concludentă poate fi realizată privind locurile în care există trupe ONU de menținere a păcii. Operațiunile ONU de menținere a păcii au fost înființate în timpul Războiului Rece ca o modalitate de rezolvare a conflictelor dintre state prin trimiterea de personal neînarmat sau purtând numai arme ușoare. Ulterior lucrurile au evoluat, în 1992 fiind creat departamentul operațiunilor ONU. În aproape toate zonele planetei există militari care încearcă să mențină pacea. Iată câteva din locurile fierbinți ale planetei:

AFRICA

Sudan

În martie 2005, Consiliul de Securitate al Națiunilor Unite decidea înființarea unei Misiuni ONU în Sudan, unde se dorea aplicarea Acordului Lărgit de Pace semnat de guvernul sudanez și Mișcarea de Eliberare Populară din Sudan. Conflictul din Darfur și al doilea război civil sudanez au provocat un adevărat dezastru umanitar.

Coasta de Fildeș

Războiul civil a determinat intervenția Națiunilor Unite, dar rădăcinile conflictului nu au fost eradicate.

Liberia

Misiunea ONU, înființată în 2003 a încercat să contribuie la aplicarea acordului de încetare a focului, între forțele implicate în războiul civil, și derularea procesului de pace. De asemenea s-a încercat sprijinirea activităților de asistență umanitară.

Republica Democrată Congo

Al doilea război congolez a dus la intervenția națiunilor unite. Republica Democrată Congo și alte cinci state din regiune au semnat, în iulie 1999, acordul de încetare a focului de la Lusaka, care din nefericire a fost încălcat în repetate rânduri.

Etiopia și Eritreea

Conflictul de la granița celor două țări a durat doi ani în 2000 fiind semnat un prim acord de încetarea ostilităților. Cu toate acestea au continuat să aibă loc destule incidente „izolate”.

Sahara Occidentală

Sahara Occidentală este un teritoriu din Africa situat în extremul occidental, la malul oceanului Atlantic, inclus pe lista teritoriilor neautonome. Procesul de decolonizare a fost întrerupt în 1976, când vechea putere colonială, Spania, a abandonat Sahara Occidentală în mâinile Marocului și Mauritanei (conform cu acordurile din Madrid). Teritoriul a fost ocupat în întregime de către Maroc, situație neacceptată de ONU. Între trupele marocane și Frontul Polisario au existat numeroase ciocniri, trupele ONU monitorizând respectarea acordului de încetare a focului.

Libia

Conflictul este în plină desfășurare. În ultimele zile au avut

loc confruntări violente între forțele noilor autorități libiene și susținătorii liderului înlăturat de la putere, Muammar Gaddafi, la Bani Walid, unul dintre ultimele bastioane ale combatanților loiali fostului regim libian.

AMERICA

Haiti

Situația din Haiti a amenințat mult timp securitatea din zonă. Cutremurul catastrofal din 2010 a îngropat sub dărâmături germenii războiului, dar situația rămâne în continuare tensionată.

ASIA

Timorul de Est

Un adevărat dezastru umanitar, peste 200.000 de persoane și-au pierdut viața, masacrul continuând și după declarația independenței, rebeli proindonezieni omorând peste 20.000 de timorezi.

India și Pakistan

Un conflict celebru, care datează din 1949. În ciuda nenumăratelor discuții este puțin probabil ca în zonă să fie instaurată definitiv pacea. În august 1947, India și Pakistan au devenit state independente, conform schemei de împărțire teritorială a provinciei Kashmir avea libertatea de a se alătura fie Indiei, fie Pakistanului. Integrarea în teritoriul indian a devenit motiv de dispută între cele două țări.

Afganistan

În ciuda prezenței masive a trupelor NATO în zonă, talibanii continuă să reprezinte o amenințare pentru stabilitatea din zonă.

Coreea de Sud și Coreea de Nord

Peste 50 de ani de tensiune și conflict. După o relativă normalizare a relațiilor dintre Coreea de Sud și Coreea de Nord, relațiile dintre cele două țări au devenit din nou tensionate, în ultimii patru ani. Cele două țări se află încă în stare de război, în condițiile în care niciun tratat de pace nu a fost semnat de la armistițiul din 1953.

ORIENTUL MIJLOCIU

Israel, Liban și Siria

Forța ONU de Observare a Dezagajării (UNDOF) din sectorul israeliano-sirian al Înălțimilor Golan și Forța Interimară ONU din Liban (UNIFIL) din sectorul libiano-israelian au reușit să mențină un echilibru într-o zonă extrem de fragilă în ceea ce privește pacea. De asemenea războiul israeliano-palestinian a fost privit cu îngrijorare de populația lumii. Con-

form unui sondaj, există tot mai multe state care sprijină ideea recunoașterii la ONU a unui stat palestinian independent, iar realizarea acestui deziderat al palestinienilor ar putea duce la escaladarea conflictelor în zonă.

EUROPA

Cipru

Conflictul dintre comunitățile greacă și turcă a lăsat urme adânci, inclusiv o graniță. Conflictul a fost repus pe tapet după ce Turcia a amenințat că va îngheța relațiile cu UE dacă situația Ciprului nu va fi rezolvată până în iulie 2012. Turcia nu recunoaște Republica Cipru și este singurul stat care a recunoscut Republica Turcă a Ciprului de Nord.

Georgia

Conflictul din Abhazia a sporit tensiunile dintre Republica Georgia și Federația Rusă. În 2008 premierul rus, Vladimir Putin, avertiza că „agresiunea” Georgiei în Osetia de Sud nu va rămâne fără replică, ceea ce s-a și întâmplat într-un raid de scurtă durată.

Kosovo

Aici se desfășoară cea mai complexă misiune de menținere a păcii a ONU. Faptul că în 2009 a fost declarată independența Republicii Kosovo nu a dus la diminuarea tensiunilor dintre etnicii sârbi și albanezi. ■

Cu liniște și pace despre ARME ȘI RĂZBOI

(urmare din pagina 1)

La polul celălalt, un stat dintre cele mai mici ale lumii acumulează o datorie care depășește de câteva zeci de ori capacitățile sale de a crea bunuri și servicii pe seama căroră și-ar putea eventual plăti împrumuturile. În plin proces de creștere a datoriei sale suverane, statul cu pricina face masive împrumuturi internaționale, de ordinul miilor de milioane de dolari pentru a achiziționa sisteme militare — de la avioane de luptă și submarine, la mijloace de transmisii și anti-aeriene. Sunt realități ale unei lumi care pare ieșită din fițni, în care ceea ce este rațional și ceea ce este ne-rațional, ori de-a dreptul irațional, pare să se bucure de aceeași șansă de a deveni realitate! Poate nu întâmplător, în ultimele luni, cuvântul război (nu se știe ce fel și între cine, iar lipsa de precizie nu pare să deranjeze prea mult!) s-a aflat pe buzele unor politicieni proeminenți, ori analiști economici și politici din lumea de la Răsărit, ori de Apus.

Un bun motiv ca, dacă sunteți proprietarul unei fabrici de armament, să nu o închideți chiar acum, în ciuda performanțelor la zi, mai proaste, iar dacă aveți acțiuni la vreo întreprindere din domeniu să nu le lichidați precipitat! ■

INVESTITII

Strategia de restructurarea a "Romarm" nu exclude privatizarea

(Interviu cu Vasile Marius Crișan - directorul general al Companiei Naționale "Romarm" SA)

Reporter: La începutul lui octombrie veți prezenta Guvernului strategia de restructurare a "Romarm" pentru a fi aprobată. Ce vizează această strategie?

Vasile Crișan: Strategia CNR SA vizează reconfigurarea structurii companiei și redimensionarea capacităților de producție, pornind de la nevoile de înzestrare ale armatei și cerințele pieței externe, în vederea transformării companiei într-o entitate cu un management flexibil și o activitate viabilă și profitabilă. Am în vedere o serie de măsuri pe termen scurt și mediu, măsuri cu efect în reducerea arieratelor, dezvoltării obiectului principal de activitate și creșterii cifrei de afaceri. Pe plan organizatoric, aceasta va avea în componență cinci divizii constituite pe specificul producției: armament, muniție și echipamente pentru infanterie, artilerie și vehicule blindate, rachete, pulberi și explozivi. Nu excludem parteneriate și consolidări la nivel național, care să creeze o masă critică necesară negocierilor internaționale și, acolo unde este cazul, chiar privatizarea.

Reconfigurarea actualelor capacități de producție va fi susținută de investiții în direcția capabilităților definite la Bruxelles ca revenind României, toate companiate de un re-engineering al principalelor procese. Bineînțeles că ar fi de dorit să existe și o lege a industriei de apărare care să dea omogenitate demersurilor noastre.

Reporter: Cum este structurată în prezent compania?

Vasile Crișan: Acum, CNR are în subordine 15 filiale producătoare de tehnică militară, răspândite pe tot teritoriul țării. Programul de restructurare pe care l-am întocmit vine să potențeze competitivitatea produselor noastre corelat cu o redimensionare judicioasă, dar va fi foarte greu de implementat în absența unei legi a industriei de apărare.

Reporter: Câți salariați are "Romarm"?

Vasile Crișan: Avem în jur de 5.400 de angajați, cu o dinamică pozitivă, datorată în principal exporturilor. Suntem preocupati de scăderea mediei de vârstă a salariaților noștri, în paralel cu pregătirea profesională dedicată.

Reporter: Ce produse noi sunt fabricate în structurile "Romarm"?

Vasile Crișan: În prezent, se concretizează munca de mai mulți ani a cercetătorilor noștri în domeniul transportoarelor blindate, proiectilelor reactive dirijate lor și loviturii termobarice. Pe modelul promovată de Bruxelles, încercăm, în paralel, să stabilim parteneriate strategice cu alți jucători români privați, precum și cu jucători din țări partenere, în scopul identificării unor surse suplimentare de finanțare, maximizării profitului și împărțirii riscurilor.

Reporter: Cât din producția "Romarm" merge la export și pe ce piețe?

Vasile Crișan: În ultimii trei ani, exporturile CNR au crescut cu peste 70%, ajungându-se la un nivel de

Ar fi de dorit să existe și o lege a industriei de apărare care să dea omogenitate demersurilor noastre", a declarat Vasile Marius Crișan.

circa 90% din totalul producției. Principalele piețe ar fi SUA, Asia și Orientul Mijlociu.

Reporter: Intenționați să atacați și alte piețe externe de desfacere?

Vasile Crișan: În ultima perioadă, împreună cu personalul CNR, am întreprins o serie de demersuri în vederea revitalizării relațiilor cu statele africane, relații tradiționale înainte de 1989. Astfel, au avut loc deplasări și prezentări ale produselor noastre, dar și acțiuni de promovare întreprinse cu ajutorul consilierilor economici

din zonă în țări precum Nigeria, Libia, Africa de Sud, Egipt etc. Avem convingerea că aceste acțiuni vor duce la o creștere semnificativă a exporturilor CNR în această zonă, pe termen mediu și lung.

Reporter: Cum afectează criza economică activitatea Romarm?

Vasile Crișan: Mulți dintre furnizorii noștri de materii prime încep să aibă probleme de lichidități sau chiar să intre în incapacitate de plată, fapt ce determină blocaje financiare, întârzieri în livrare și în plata penalităților. De asemenea, creșterea prețului utilităților duce la o scădere a competitivității produselor noastre, odată cu creșterea corespunzătoare a prețului final. Din nefericire, domeniul apărării nu este eligibil pentru accesarea de fonduri europene, motiv pentru care consider că Guvernul

ar trebui să aibă o abordare diferențiată a necesarului nostru investițional.

Reporter: "Romarm" va fi una din primele companii care vor avea management privat? Care este opinia dumneavoastră referitoare la acest lucru?

Vasile Crișan: Personal, sunt sceptic față de succesul unui asemenea demers. Industria de apărare are o istorie, o cultură în mai multe volume. Este o lume pe care trebuie să o înțelegi. Constrângerile și ostilitatea mediului extern impun un anumit tip de atitudine a managementului. Consider că cel puțin la nivelul aparatului central, la nivelele 1 și 2 de management, există buni profesioniști care se bucură de respectul meu. Dar, până la urmă, ce fel de management este acela care se desfașoară pe baza unui contract de mandat?

Reporter: Ce investiții derulează "Romarm"?

Vasile Crișan: Obiectivele de investiții ale C.N. "Romarm" pentru anul în curs sunt planificate în acord cu Legea nr. 500/2002 și au o valoare de 24.767.620 lei, după cum urmează: lucrări în continuare - 7.815.000 lei, Lucrări noi - 1.591.000 lei și alte cheltuieli de investiții - 15.361.620 lei. Investițiile vor fi făcute în următoarele domenii: modernizarea și reorganizarea fabricației tehnologice, modernizarea sistemelor de utilități și asigurarea siguranței și securității în cadrul entităților economice. Anul trecut,

am avut cheltuieli cu investițiile în valoare de 16.055.000 lei.

Reporter: Ce rezultate financiare a avut compania anul trecut, comparativ cu 2009?

Vasile Crișan: Anul trecut, cifra de afaceri a companiei a depășit 321 milioane de lei și am înregistrat o pierdere 119,3 milioane de lei.

Pierderea pe total companie se datorează, în principal, înregistrării accesoriilor aferente datoriilor istorice, acumulate de an de an de filialele societății, ca urmare a înregistrării de cheltuieli fixe aferente gradului de neutilizare a capacităților producției de apărare, cheltuieli a căror finanțare nu a fost suportată de bugetul de stat. Conform prevederilor art. 8 din HG 979/2000, privind înființarea Companiei Naționale "Romarm", cheltuielile convențional-constante trebuiau suportate de bugetul de stat.

În anul 2009, cifra de afaceri a companiei a fost de aproape 270,5 milioane de lei, "Romarm" înregistrând o pierdere în valoare de circa 126,5 milioane de lei.

Reporter: În acest an, ați participat la LAAD 2011 - Rio de Janeiro. Care au fost rezultatele acestei participări?

Vasile Crișan: Am realizat contacte cu diverși parteneri, care vizează colaborarea de diferite tipuri și în vederea exportului produselor și soluțiilor tehnice ale CNR, tancului TR-85-M1, transportorului blindat SAUR 1 și 2, armelor de asalt etc.

Reporter: Cum a fost influențată activitatea "Romarm" de reducerea efectivelor armatei?

Vasile Crișan: În prima parte a anilor '90, compania s-a resimțit puternic, din cauza nevoilor în scădere ale MAPN și a stocurilor supra-dimensionate de armament și muniție, în contextul scăderii numărului de efective cu peste 300%. Ulterior, chiar dacă efectivele au fost reduse, nevoile de înzestrare au început să apară, iar consumul, prin acțiunile desfășurate în zonele de conflict, este relativ constant. Problema este finanțarea satisfacerii nevoilor de înzestrare, modernizare, mentenanță și instruire pentru armata română. Și aici cred că soluția ar fi parteneriatele public-private.

Reporter: Amplasarea scutului anti-rachetă în țara noastră influențează în vreun fel activitatea "Romarm"?

Vasile Crișan: Nu ne influențează în mod direct, însă poate aduce un plus de imagine țării și, implicit, industriei de apărare. Nu excludem, însă, o oarecare implicare a filialei noastre de la Ploiești, unica societate românească producătoare de tehnică de rachete, dacă va fi nevoie în activitățile de mentenanță și operare secundară.

Reporter: Dar posibila achiziție a avioanelor F16 ce efecte ar putea avea asupra companiei pe care o conduceți?

Vasile Crișan: Nici acest lucru nu influențează în mod direct "Romarm", dar ar fi de dorit să fim implicați în activitățile compensatorii pe care legislația le impune la asemenea achiziții. Depinde de forța de negociere a părții române să existe componente rezonabile de off set direct și indirect, chiar dacă procedura de achiziție ar putea să nu impună neapărat acest lucru.

Reporter: Ce părere aveți des-

Vasile Crișan: În ultimii trei ani, exporturile CNR au crescut cu peste 70%, ajungându-se la un nivel de circa 90% din totalul producției. Principalele piețe ar fi SUA, Asia și Orientul Mijlociu.

pre industria de apărare din țara noastră?

Vasile Crișan: Putem spune că industria de apărare din România are o suplețe și o competitivitate crescândă, în corelare cu sarcinile pe care țara noastră le are în cadrul NATO și UE. Bineînțeles că nu suntem încă la nivelul prim-contractorilor din țări dezvoltate și cu tradiție în domeniu, dar avem din ce în ce mai multe relații de cooperare industrială cu aceștia.

Reporter: Care sunt perspectivele acestui sector, în opinia dumneavoastră?

Vasile Crișan: Evoluția este strict legată de obiectivele și prioritățile naționale, dar și de strategia de constituire a unei piețe europene de armament promovată de Bruxelles. Există niște capabilități pe care România împreună cu UE dorește să le dezvolte, unele pe care este dispusă să le împartă cu alți parteneri și altele la care este dispusă să renunțe. În acest sens, vor fi abordate și investițiile, modernizările și chiar privatizările. Vom avea parteneriate public-private, împreună cu parteneriate solide cu companii din țările europene și nord-atlantice partenere.

Reporter: În ce mod este afectată țara noastră de noile reglementări europene în vigoare?

Vasile Crișan: Cele două noi directive europene, împreună cu strategia de realizare a unei baze tehnice

co-industrială de apărare europeană creează un mediu competitiv și transparent la nivel european. În acest context, au început să apară parteneriate bi și multilaterale, precum cel dintre Marea Britanie și Franța sau Germania și Polonia. Industria autohtonă va trebui să facă același lucru, începând, în special, cu parteneriate regionale, dublate de parteneriate strategice interne cu MAPN și celelalte componente ale sistemului național de apărare și ordine publică. Am semnat deja la nivelul asociației naționale reprezentative, PATROMIL, al cărui președinte am fost ales, trei memorandumuri de colaborare cu industria de apărare din Bulgaria, Polonia și Marea Britanie.

Reporter: Cum stăm cu logica în domeniul producerii echipamentelor de apărare?

Vasile Crișan: Fără a intra în amănunte, pot spune că la nivelul companiilor private din sectorul de apărare, lucrurile stau destul de bine, în sensul că s-au achiziționat echipamente și tehnologii performante și s-au implementat proceduri eficiente. La nivelul sectorului de stat, însă, lucrurile au rămas în urmă, poate și datorită aspectelor sociale deosebite. În momentul de față, filialele producătoare de armament ale CNR posedă linii și tehnologii de fabricație relativ vechi și standardele folosite sunt „Tip EST” (rusești), dar se lucrează la implementarea standardelor tip NATO. Pentru partea de muniție de calibră până la 35 mm există deja linii noi sau modernizate pentru aceste standarde.

Reporter: Cât ar costa să avem o logistică la nivelul celei internaționale?

Vasile Crișan: În primul rând trebuie să stabilim care sunt capabilitățile pe care România dorește să le păstreze și să le dezvolte. Există

nișe, precum cea a muniției de infanterie și artilerie, unde suntem aproape de nivelul european. Este greu de avansat o cifră exactă, dar prin parteneriate public-private și internaționale pot fi găsite soluții suplimentare de finanțare, cu condiția ca beneficiarul final - sistemul național de apărare și ordine publică - să ne spună concret ce nevoi are.

Reporter: Ce așteptați de la ediția din acest an a "Expomil"?

Vasile Crișan: Principalul obiectiv al participării CNR la "Expomil" este acela de a ne face cunoscute capabilitățile și produsele, atât pe piața internă, cât și pe cea externă. Dacă pe plan extern ne dorim să sporim numărul colaborărilor pe piețele tradiționale, dar și pe piața UE, pe plan intern ar trebui să participăm într-o mare măsură la adresarea nevoilor de înzestrare a armatei române și sistemului național de apărare.

Așa cum este firesc, statutul de furnizor de tehnică militară pentru armata proprie aduce un plus de imagine și de încredere pentru posibili parteneri externi și ar trebui să punem accent pe acest lucru.

În plus, am început un proiect de rebranduire a companiei, iar "Expomil 2011" este ocazia ideală de a lansa noul brand.

Reporter: Mulțumesc!

119,3 milioane lei - pierderile "Romarm" de anul trecut.

ACHIZITII

Un avion nou "Block 50" costă circa 40 milioane dolari

(Interviu cu oficialii "Lockheed Martin")

Reporter: Care sunt, în prezent, relațiile comerciale dintre România și Lockheed Martin?

Lockheed Martin: Noi cooperăm cu guvernul României încă din 1995, pe o gamă largă de aplicații: sisteme meteorologice naționale, sistemul hidrologic, gestiunea spațiului aerian, gestiunea traficului de aeronave, îmbunătățiri pentru avioanele C-130, radare. Cel mai recent, în 2008, Lockheed Martin și Ministerul Român al Apărării au semnat un contract pentru producția în colaborare a 19 sisteme Radar de Supraveghere Multi-Misiune TPS-79(R), pentru Faza a II-a a programului "Astuparea breșelor". Lockheed Martin construiește componentele radar și subsansamblurile radar pentru 17 sisteme Radar de Supraveghere Multi-Misiune. În cooperare cu Lockheed Martin, firma românească UTI Systems S.A. a furnizat componente și subsansambluri TPS-79, inclusiv pachetele de transport și de comunicare. Lockheed Martin are o lungă istorie de parteneriate în întreaga lume, inclusiv cu guvernul României.

Reporter: Mark Gitenstein, ambasadorul SUA la București, a declarat că achiziționarea de aparate noi de zbor ar ajuta linia de producție Lockheed Martin. Ce înseamnă "ar ajuta linia de producție Lockheed Martin"?

Lockheed Martin: În ceea ce

privește linia noastră de producție, există o comandă neexecutată de 57 de avioane F-16, ceea ce va prelungi producția până în trimestrul al treilea din 2013.

Reporter: Care este prețul unui avion cu reacție F16 nou?

Lockheed Martin: Răspunsul depinde de mai mulți factori, inclu-

siv de ceea ce presupune definiția, opțiunile de configurare, termenul de livrare, tarifele de producție, baza de afaceri, factorii de risc etc. Prețul

standard (unit recurring flyaway - URF) pentru un avion nou "Block 50" este de aproximativ 40 de milioane de dolari, la cursul din 2009. Pre-

țel standard (URF) include avionul și echipamentul alternativ pentru misiuni (echipamentul de suspensie a magaziilor, unitățile de interfață electronică ale rastelelor/lansatoarelor, rezervoarele de combustibil etc.), precum și sisteme EW avansate Grupa B. Acest preț nu include prețurile pentru rezervoare de combustibil conforme, piese de schimb, suport, pregătire, arme și nacele de teledetecție (ochire, recunoaștere, sistemele de contramăsură).

Reporter: Care este oferta pentru România?

Lockheed Martin: În cazul în care Guvernul României ar alege să-și modernizeze forțele în sectoare în care Guvernul SUA consideră că Lockheed Martin poate ajuta România, suntem pregătiți să facem asta.

Reporter: Puteți să ne spuneți despre ce este vorba în planul regional de achiziții care include Croația și Bulgaria?

Lockheed Martin: În ceea ce privește informațiile specifice cu privire la achiziții, acestea sunt discuții la nivel de guvern și vă recomand să vă adresați Guvernului SUA sau Executivului României, pentru mai multe informații.

Reporter: Mulțumesc!

EMILIA OLESCU

48 de avioane F16 noi - prima noastră soluție pentru înlocuirea flotei vechi

Încă din vara anului 2007 creșterea nivelului de interoperabilitate al structurilor militare naționale cu cele ale NATO reprezenta obiectivul principal al armatei noastre. Chiar de la acea vreme oficialii susțineau că avioanele MiG-21 aflate în dotarea forțelor aeriene române nu vor mai fi funcționale după 2012. Astfel că, atunci, soluția identificată era achiziționarea a 48 de avioane noi F-16, suma necesară acestei investiții ridicându-se la peste patru miliarde dolari. De atunci, însă, în fiecare an bugetul MAPN a scăzut, iar reprezentanții ministerului nu au mai reușit să îndeplinească proiectul.

În primăvara anului trecut a fost abordată o altă soluție - achiziționarea de avioane second-hand de tip F-16, care să intre în dotarea flotei aeriene militare a României. Potrivit discuțiilor purtate la vremea respectivă între reprezentanții MAPN și oficialii SUA, noul proiect presupunea costuri cuprinse între 900 de milioane și 1,3 miliarde dolari. Avioanele propriu-zise ar fi fost oferite gratuit, însă țării noastre îi revenea sarcina să plătească circa 900 de milioane de dolari pentru antrenarea piloților, mentenanță și upgradare și pentru adaptarea infrastructurii aeroportuare. Peste 400 de milioane de dolari din total ar fi fost alocate pentru pregătirea piloților români. De asemenea, România ar mai fi trebuit să plătească achiziționarea armamentului care ar fi fost instalat pe avioane, suma totală finală pentru achiziționarea de avioane F-16 ridicându-se, astfel, la 1,1 - 1,3 miliarde dolari, au precizat, anul trecut, surse apropiate negocierilor bilaterale. Întregul pachet, în forma sa finală, urma să se regăsească într-un acord ce ar fi trebuit să fie încheiat între Guvernul român și Executivul american.

Potrivit prezentării cu privire la Programul "Avion Multirol al Forțelor Aeriene Române", pe care ministrul apărării naționale, Gabriel Oprea, a făcut-o în martie 2010, într-una dintre ședințele Consiliului Suprem de Apărare a Țării (CSAT), România ar fi urmat să achiziționeze cele 24 de avioane, revitalizezate și complet echipate, asistența tehnică pentru o perioadă de 3-5 ani și pachetul de suport logistic, simulatoare de zbor, pregătirea personalului navigant și tehnic, transportul, adaptarea infrastructurii de la sol, muniția și armamentul, o parte din bani fiind alocată costurilor administrative.

Traian Băsescu: Nu este nicio presiune din partea americană să achiziționăm acum avioane F16

România nu are resurse financiare să achiziționeze în acest moment avioane F-16, iar Statele Unite ale Americii au propus un proiect regional în care "mai multe state membre NATO, între care, spre exemplu, Bulgaria, Croația, poate chiar Ungaria, care are avioanele suedeze în leasing și se termină leasingul, ar putea să facă un pool de state care să susțină dotarea țărilor membre NATO din zona răsariteană a Alianței cu avioane F16", a declarat președintele României.

Traian Băsescu a precizat că țara noastră s-ar putea angaja într-un astfel de contract doar în baza unei finanțări pe termen lung: "Poziția exprimată de România, în speță de mine, a fost: nu avem bani și nu ne putem angaja într-un astfel de contract decât dacă am găsi o soluție de finanțare pe termen lung. Adică, în următorii cinci-șase ani, România nu va putea plăti miliarde, ci poate plăti 200 de milioane, maxim 300 de mi-

lioane anual. Acesta este mesajul meu. Nu este nicio presiune din partea americană să achiziționăm avioane F16 neapărat. Avem noi, însă, o obligație asumată de când am devenit stat membru NATO, să deținem un număr de avioane cert - 48 - compatibile cu echipamentele NATO. Că pot fi F16, că pot fi Rafale, că pot fi

SAAB sau știi eu, important este cum găsim o soluție de finanțare".

Ambasadorul SUA la București, Mark Gitenstein, a declarat că, printre subiectele discutate de președintele Băsescu în SUA, s-a numărat și cel referitor la achiziționarea de avioane F16. Potrivit domniei sale, există un plan care prevede o în-

telegere regională, aparatele cumpărate putând fi unele noi, ceea ce ar ajuta linia de producție Lockheed Martin. Ambasadorul a spus că la această idee face referire și prevederea din declarația comună cu privire la parteneriatul strategic, potrivit căreia România și SUA își propun să lucreze împreună la o abordare cu caracter regional care să poată ajuta țările interesate să-și modernizeze forțele aeriene. "Este un plan care include Croația și Bulgaria (...) Declarația se referă la acest lucru", a spus Gitenstein. Domnia sa a explicat că este vorba despre un "efort regional" care ar reduce costul acestor avioane, prin faptul că ajută linia de producție a companiei Lockheed Martin, dar și pentru că ar presupune o diminuare a costurilor pentru antrenarea piloților.

Baconschi despre F16: Ambasadorul american trebuie crezut când face afirmații publice

Ministrul de Externe, Teodor Baconschi, a declarat că există varianta ca România să cumpere din SUA avioane F16 noi la același preț cu cele în uz.

Teodor Baconschi a arătat că modificarea planului de achiziționare din SUA a avioanelor F16 este un subiect de discuție bilaterală extrem de important pentru securitatea națională și a arătat că amănuntele vor fi mai întâi stabilite la MAPN, după care în CSAT. ■

Strategia are prevăzute trei etape:

– etapa inițială vizează achiziția a 24 de avioane în uz tip F-16, varianta Block 25;

– etapa intermediară presupune achiziția a încă 24 de avioane noi F-16, varianta Block 50-52;

– faza completă prevede intrarea în serviciu a 24 de avioane F-35 JSF, concomitent cu ieșirea din serviciu a primului lot de avioane F-16 achiziționate inițial.

F-16 este un avion multirol cu performanțe tehnico-tactice testate în luptă, capabil să execute misiuni de apărare a spațiului aerian, misiuni de lovire a țintelor terestre și maritime în toate condițiile meteo, ziua și noaptea și misiuni de cercetare aeriană. Configurația de echipare corespunde nevoilor de apărare a țării noastre și permite îndeplinirea angajamentelor asumate în cadrul NATO.

Misiunile executate cu succes în operațiunile din Irak, Balcanii de Vest și Afganistan sunt relevante pentru acest tip de aeronavă. Caracteristicile sale tehnice și de performanță, de cel mai înalt nivel, satisfac cerințele operaționale inițiale ale Forțelor Aeriene Române.

E.O.

Băsescu: Discut cu Guvernul pentru grupuri de lucru privind Parteneriatul cu SUA

Președintele Traian Băsescu va discuta, în aceste zile, cu Guvernul în legătură cu crearea unor grupuri de lucru pentru prioritățile din Parteneriatul strategic pentru secolul XXI cu SUA. Președintele a

spus că partea română trebuie să înțeleagă că americanii nu discută de trei ori despre o afacere: "Stilul balcanic de a face afaceri trebuie dat la o parte în relația cu americanii".

STRATEGIE

Iulian Chifu: "Avem cel mai ridicat nivel de securitate al României din istorie"

Zonele de conflict existente pe glob reprezintă una din preocupările majore ale tuturor statelor lumii. Iulian Chifu, director al Centrului pentru Prevenirea Conflictelor și Early Warning, București, cercetător specializat în Analiză de Conflict și Relații Internaționale, a avut amabilitatea să ne răspundă la câteva întrebări pe această temă extrem de fierbinte.

Reporter: Care sunt zonele actuale de conflict?

Iulian Chifu: Există multe zone de conflict la această oră. Există zone de conflict de generația a doua, din perioada războiului rece și a decolonizării, de la Orientul Mijlociu, India-Pakistan, Cipru, cele două Corei, și multe spații din Asia de Sud-Est și Africa. Avem apoi conflictele de generația a doua și jumătate, conflictele înghețate din spațiul sovietic – Transnistria, Nagorno-Karabakh, Osetia de Sud, Abhazia – dar și din fosta Iugoslavie – Kosovo, Bosnia-Herzegovina, dar și de la delimitarea frontierei între Slovenia și Croația sau de la numele Macedoniei – și conflictele de generația a treia, conflictele terorismului – Yemen, Somalia, Sudan, Afganistan, bineînțeles, Pakistanul, care nu e deloc liniștit, Sahara occidentală. Peste toate au apărut crizele de încheiere a dictaturilor de dezvoltare în Africa de Nord și Orientul Mijlociu, care pot escalada în conflicte deschise, acolo combinându-se și cu conflictele de generația a doua, de la decolonizare și criza din Orientul Mijlociu.

Reporter: Cum vedeți inflamația zonelor de conflict, în corelație cu actuala criză economică?

Iulian Chifu: Impactul nu este direct, ceea ce nu exclude o anumită influență reciprocă a conflictelor și crizei economice sau, cum spunea chiar ministrul Finanțelor polonez, posibilitatea ca criza economică însăși, la final, să treacă și printr-o formă acută de conflict, de o anumită factură. Numai că astăzi conflictele nu mai sunt războaiele de altădată între state, sunt mai degrabă conflicte de altă natură, acolo unde modelul e „inamicul în cetate”, pentru că revolta clasei de mijloc împotriva schimbării drastice a statutului și pauperizării crește după criză, prin devalorizarea plasamentelor micilor investitori. Ulterior, falimentul unui număr de afaceri, zona extrem de săracă rămâne legată de proteste pentru nivelul de trai scăzut, și de aici reacții pe dimensiunea conflictelor cu imigranții, probleme cu oficialii, autoritățile și leadershipul financiar-bancar și politic, care au responsabilitatea crizei, fără a mai vorbi despre impactul radicalizării religioase și al convertirii la forme ale islamului jgădit și implicarea în atacuri teroriste, suicidare. Suma acestor fenomene poate fi accentuată de criză, unele sunt direct provocate de criză, deși nu cred că criza în sine poate provoca singură un conflict militar interțări.

„Fiecare dintre noi înțelege că 2,38% din buget, respectiv din ce plătim ca taxe, trebuie să meargă la dotarea organismului necesar, potrivit angajamentelor față de NATO, pentru componenta de apărare, pentru pregătirea și dotarea Armatei Române”.

Reporter: Cum se situează țara noastră pe harta conflictelor, având în vedere amplasarea scutului anti-rachetă pe teritoriul României?

Iulian Chifu: În niciun fel, pe această dimensiune. Sigur, România se află, prin poziția geografică, în proximitatea conflictelor separatiste din Transnistria și Kosovo, acolo unde eventuala încălzire a conflictelor afectează interesele noastre și ne poate aduce valuri de refugiați. Așa cum s-a întâmplat, ca preocupare, în timpul războiului ruso-georgian din august 2008, prima oară când Federația Rusă a lansat ofensiva asupra unui stat vecin, în afara teritoriului său, pentru prima oară de la înființare și după războiul din Afganistan, dacă e să discutăm de succesiunea la tratate a Federației Ruse față de

Iulian Chifu: „Astăzi suntem într-o perioadă de reasezare între două formule de echilibru, însă eu cred că va trebui să ne obișnuim cu lumea instabilă așa cum o avem, pentru că viteza de schimbare în contextul globalizării este mult mai mare,

mai mult, tot mai multe evenimente rare, de tip black swan, vor fi din ce în ce mai prezente, așa cum multe fenomene considerate improbabile se vor consuma, capacitatea de previziune și anticipare scăzând dramatic”.

Uniunea Sovietică, la care se adaugă recunoașterea unilaterală a celor două regiuni ocupate ale Georgiei și militarizarea lor cu trupe ruse și armamente ce depășesc nevoile contrarării unei eventuale ofensive georgiene.

La nivelul scutului antirachetă, facilitatea militară e de mici dimensiuni, iar securitatea va fi asigurată în comun de către partea americană și cea română, pe costurile părții americane, beneficiind de toate capacitățile SUA și ale României în materie. Dar măsura în care e o țintă este egală cu orice interes american din România, precum Ambasada SUA la București, sau orice cetățean american aflat în trecere în România, iar capacitatea SRI și a Poliției de a contracta asemenea

evenimente este net superioară situației din alte state, inclusiv europene. Deci nu cred că se pune problema unui deficit de securitate sau a unor vulnerabilități sporite prin efectul acestei decizii strategice. În orice caz, față de realizările și conținutul

scutului antirachetă, avantajele și dividendele amplasării elementelor scutului antirachetă la Deveselu comparativ cu costurile pe care o eventuală creare a unui nou punct de interes pentru forțe anti americane din lume sunt incomparabile pentru România.

Reporter: Ce înseamnă, din punctul de vedere al securității, amplasarea scutului anti-rachetă în România?

Iulian Chifu: Înseamnă crearea unei situații de cel mai mare nivel de securitate al României din istorie. Înseamnă apărarea întregului teritoriu și a populației în fața amenințării rachetelor balistice. Înseamnă participarea României alături de SUA și în cadrul NATO la un element de apărare de primă importanță pentru toți aliații. Înseamnă asumarea Declarației de parteneriat strategic pentru SUA care presupune inclusiv asumarea de către Washington a unora dintre interesele strategice ale României, dar și definirea și susținerea unui anumit profil strategic al României în cadrul NATO, cu posibilitatea ca acest profil reprezentativ pe dimensiune militară și strategică să se contureze și în cadrul UE prin relevanța în misiuni civile ale PESAC și prin contribuții la securitatea energetică regională, dar și prin

că nimeni nu poate preveni totul.

În afara acestor elemente de pregătire și dotare a instituțiilor și decidenților cu cunoaștere, trebuie să vedem cum rezolvăm câteva probleme majore: finanțarea activității politice și a partidelor pentru reducerea corupției și ingerinței aberante a politicii în zona tehnică, pentru promovarea în politică a unor persoane și personalități cu o bază solidă și cunoștințe într-un domeniu de specializare și cum reușim să acumulăm voturi și pe baza unor proiecte și componente tehnice solide, nu numai ca efect al discursurilor populiste și al manelizării politice.

Reporter: Ce pași face România ca să se sincronizeze cu lumea și să evite pericolele?

Iulian Chifu: Am citat mai de vreme câteva elemente. Cred că, pe acest domeniu, suntem mult mai bine plasați decât în multe altele, suntem mai bine integrați în lumea contemporană, avem și câteva priorități și suntem recunoscuți ca relevanți în materie și cred că facem treabă bună pe această dimensiune fără probleme. Firește că o formulă meritocratică la toate nivelele de decizie și profesionale, renunțarea la lideri politici fără carte și recunoaștere în domeniile pe care le conduc, și cu crearea unei formule de consultare a expertizei disponibile în toate domeniile, ținând cont de ea în mai mare măsură decât de interesele de partid ale unuia sau altuia.

Reporter: Cum ajung deciziile militare să ne influențeze viața?

Iulian Chifu: Deciziile militare ne influențează viața tuturor. E normal, suntem cu toții implicați, arma și alături din cetățeni români, rulate noastre, care luptă în teatre de operațiuni, acest lucru fiind cel mai puternic argument pentru construirea profilului strategic al României și pentru susținerea argumentelor diplomației românești în terțe spații. Apoi fiecare dintre noi înțelege că 2,38% din buget, respectiv din ce plătim ca taxe, trebuie să meargă la dotarea organismului necesar, potrivit angajamentelor față de NATO, pentru componenta de apărare, pentru pregătirea și dotarea Armatei Române. Nu trebuie uitat, cum spu-

„România se află, prin poziția geografică, în proximitatea conflictelor separatiste din Transnistria și Kosovo, acolo unde eventuala încălzire a conflictelor afectează interesele noastre și ne poate aduce valuri de refugiați”

nea un clasic, că „războiul e un lucru prea important pentru a-l lăsa la mâna militarilor”, de aceea deciziile militare sunt luate în mică măsură, cea tehnică, de militari, și mai mult de politicieni. De aceea avem nevoie ca organismele politice de control și decizie să fie populate cu persoane cu o bază solidă, cu elemente clare de program și viziune, calități de lideri și care să se bizuie pe expertiza reală și să aibă instrumentele pentru a decide bine și în cunoștință de cauză în toate domeniile.

Reporter: Vă mulțumesc!

**A consemnat
GABRIELA RADU**

PE FONDUL CRIZEI

Din ce în ce mai multe voci vorbesc despre război

(urmare din pagina 1)

„Țara noastră a trecut printr-o perioadă de ajustare dramatică a consumului individual în anii '81-'89, însă a făcut-o în condiții non-democratice. În prezent nu mai există societăți atât de controlate. Iar dacă nu poți să controlezi în interior, atunci o soluție ar fi introducerea în interior a unor restricții generate de niște acțiuni externe, cum ar fi un război major undeva. Când, unde, cum - sunt doar scenarii”.

Ministru polonez: Prăbușirea zonei euro ar putea conduce la un război în Europa

Ministrul polonez de Finanțe, a cărui țară deține în prezent președinția semestrială a UE, a avertizat asupra producerii unui război pe continent în următorii zece ani, dacă zona euro se prăbușește. El i-a avertizat pe europarlamentarii de la Strasbourg că trebuie să acționeze rapid pentru a preveni un pericol major pentru UE. Referindu-se la raportul UBS, el a declarat: „Fără îndoială suntem în pericol. Europa este în pericol”.

Ministrul polonez a mers până la a avertiza asupra dublării ratei șomajului în doi ani „chiar și în țările bogate”. El le-a relatat europarlamentarilor o conversație recentă cu un vechi prieten care conduce în prezent o bancă mare: „Vorbeam despre criza din zona euro. El mi-a spus: Știi, toate aceste șocuri politice, economice, ar fi foarte neobișnuit ca în următorii zece ani să evităm un război. Un război, doamnelor și domnilor. Mă gândesc într-adevăr să obțin carte verde pentru copiii mei în Statele Unite”.

Roubini prezice revolta mondială după criza mondială

Economistul Nouriel Roubini, cel care a vorbit prima dată despre actuala criză economică, a adus în discuție recent declanșarea unei revoluții mondiale, în contextul agravării crizei globale.

Din cauza scăderii nivelului de trai al majorității oamenilor, Roubini spune că ar putea urma convulsii sociale și proteste de stradă: „Recentele demonstrații populare, de la cele din Orientul Mijlociu și Israel și până la cele din Marea Britanie, precum și nemulțumirile tot mai pronunțate din China, se vor generaliza în curând, atât în țările cu economii avansate, cât și în cele emergente. Iar toate acestea vor avea un singur punct de plecare: sărăcia în creștere, șomajul ridicat, inegalitatea și lipsa de speranță. Chiar și clasele de mijloc din lume simt cum le scad veniturile și nivelul de trai”.

Wikileaks: Bănescu se teme că România ar putea fi atrasă într-un conflict militar cu Rusia

Președintele Traian Bănescu l-a întrebat pe senatorul american Richard Lugar, într-o întâlnire avută în august 2008, în contextul războiului dintre Rusia și Georgia, dacă NATO și UE ar susține România în cazul unei provocări rusești în Transnistria, conform unei telegramme Wikileaks.

Potrivit ambasadorului american Nicholas Taubman, Traian Bănescu i-a spus senatorului Richard Lugar că se teme că recunoașterea de către Rusia a Osetiei de Sud și a Abhaziei, ce vine în contextul recunoașterii de către SUA și a țărilor europene a Kosovo, a declanșat un proces ce amenință să destrame arhitectura internațională legală și să creeze instabilitate pe scară largă în Europa.

Traian Bănescu a mai vorbit atunci despre vulnerabilitățile de securitate ale României la Marea Neagră și despre implicațiile evenimentelor din Georgia pentru Moldova/Transnistria, spunând că orice provocare a Rusiei împotriva „celor 4,5 milioane de cetățeni români” din Moldova ar pune România într-o dilemă serioasă.

Președintele a mai spus că acțiunile NATO și UE în contracararea Rusiei trebuie să meargă dincolo de „declarații” și că o politică mai robustă legată de regiunea Mării Negre ar trebui să includă re poziționarea forțelor militare ale NATO. ■

INDUSTRIA DE APARARE

MAPN:
“Expomil”
va contribui
la dezvoltarea
colaborării
între armatele
țărilor membre
NATO

„Expomil 2011” urmărește identificarea oportunităților în domeniul cooperării și dezvoltării de echipamente militare, ne-au spus oficialii Ministerului Apărării Naționale (MAPN): „Din perspectiva MAPN, «Expomil 2011» are drept scop identificarea oportunităților în domeniul cooperării și dezvoltării de echipamente militare, contribuind la promovarea pe plan internațional a industriei de apărare din țara noastră și facilitând, totodată, o mai mare deschidere a acesteia către piața internațională, prin cooperări cu firme de prestigiu și producători consacrați în domeniu, în vederea realizării compatibilității și interoperabilității tehnicii din dotare cu cea a forțelor NATO și UE”.

Reprezentanții ministerului ne-au precizat că, în acest sens, MAPN acordă o atenție deosebită cooperării cu industria națională de apărare, cu organizațiile patronale PATROMIL și OPIAR, inclusiv prin implicarea principalelor structuri cu atribuții în domeniul cercetării științifice - Agenția de Cercetare pentru Tehnică și Tehnologii Militare și Academia Tehnică Militară - pentru dotarea trupelor din teatrele de operații, asigurarea condițiilor de participare la misiuni NATO și UE și ridicarea gradului de siguranță și protecție a vieții militarilor români pe timpul îndeplinirii acestora. Proiectele prioritare în domeniul înzestrării urmăresc dotarea trupelor cu transportoare blindate, avioane fără pilot, armament individual, sisteme de protecție individuală etc.

„Ca și în cazul edițiilor anterioare, MAPN participă la «Expomil 2011» cu un stand propriu, în cadrul căruia sunt prezentate realizările unor structuri centrale precum Departamentul pentru Armamente, Agenția de Cercetare pentru Tehnică și Tehnologii Militare, Academia Tehnică Militară, Universitatea Națională de Apărare, Direcția Topografică etc. Totodată, Ministerul Apărării Naționale sprijină organizarea, în premieră, în cadrul «Expomil 2011», a unui stand interinstituțional privind securitatea colectivă în fața confruntărilor asimetrice pe linie de CBRN”.

Cătălin Adrian Moraru, locțiitorul șefului Departamentului pentru Armament din cadrul MAPN, ne-a declarat: „Am toată încrederea că, pe perioada expoziției, specialiștii din cadrul Ministerului Apărării Naționale se vor conecta la elementele de nouitate și stadiul actual de dezvoltare a echipamentelor și capabilităților militare, precum și la ultimele tendințe și soluții tehnice obținute de cercetarea științifică în domeniul securității și apărării”.

Domnia sa consideră că organizarea Expoziției de tehnică militară va demonstra necesitatea și utilitatea acestui tip de manifestări, contribuind la dezvoltarea colaborării între industriile naționale de apărare și între armatele țărilor membre NATO și ale țărilor partenere de cooperare, în vederea identificării atât a celor mai potrivite căi de adaptare la actualul context internațional, cât și a celor mai eficiente răspunsuri la noua gamă de riscuri, generată de tranziția către noile valori europene și internaționale, în condițiile competiției specifice economiei de piață.

EMILIA OLESCU

Suntem printre puținele țări membre UE care nu au o Lege a industriei de apărare

(Interviu cu Viorel Manole, director executiv al Asociației Patronale a Producătorilor de Tehnică Militară din București)

Reporter: Cum caracterizați industria de apărare din țara noastră?

Viorel Manole: Suplă, competitivă pe anumite nișe, în special pe acele produse/subansamble „labour intensive”.

Reporter: Cum credeți că va evolua acest sector?

Viorel Manole: Va continua procesul de privatizare, iar companiile care nu sunt competitive vor dispărea.

Reporter: Cum este influențată industria noastră de apărare de ultimele directive europene?

Viorel Manole: În special Directiva 81/2009, care reglementează achizițiile militare, avantajează companiile mari din țările cu o industrie de apărare dezvoltată. Șansa industriei românești este să creeze parteneriate viabile cu M.Ap.N. și celelalte structuri ale sistemului național de apărare și ordine publică, pentru a dezvolta și omologa împreună sisteme performante. Atât reprezentanții guvernamentali, cât și cei neguvernamentali trebuie să aibă o poziție coerentă și agresivă la Bruxelles. De multe ori, noi - PATROMIL - singura asociație reprezentativă a industriei românești de apărare, suntem consultați mai des de către Bruxelles decât suntem consultați de MECMA. De asemenea, trebuie să dezvoltăm câteva programe/produse în comun cu alte țări membre UE, cum ar fi Polonia, Bulgaria și, de ce nu, Franța sau Germania. PATROMIL a anticipat, de fapt, aceste directive și a semnat Memorandumuri de colaborare cu asociațiile omoloage din Marea Britanie, Polonia și Bulgaria.

Reporter: Care este stadiul logisticii noastre din domeniu, comparativ cu logistica utilizată în alte țări pentru realizarea echipamentelor de apărare?

Viorel Manole: În sectorul de stat, logistica este încă rămasă în urmă, dar s-au făcut câteva investiții reușite. În sectorul privat este comparabilă cu cea din țările dezvoltate, dar mai puțin diversificată.

Reporter: Cât ar costa să avem o logistică la nivelul celei internaționale?

Viorel Manole: Întâi trebuie să stabilim care anume capabilități trebuie dezvoltate și promovate de România. Nu are sens să vrem să producem totul ca pe vremea lui Ceaușescu, pentru că este aproape imposibil și ineficient. Dacă reușim să convenim cu M.Ap.N. care sunt acele capabilități, sectorul privat va investi în parteneriate public-private reale, nu declarative, sau le va cofinanța. Un exemplu pozitiv este Transportorul Blindat pentru Trupe.

Reporter: Câte societăți din domeniu fac parte din PATROMIL?

Viorel Manole: 40 de societăți

Companiile membre PATROMIL doresc să se extindă în Africa, America de Sud, America Latină și Orientul Mijlociu, ne-a declarat Viorel Manole.

care acoperă aproximativ 70% din capacitatea de producție și cercetare-dezvoltare în domeniul apărării din România.

Reporter: Ce produse noi fabrică societatea autohtonă?

Viorel Manole: În special în zona Comandă Control, radare (Gap Filler), armament și muniție tip NATO (calibrul 5.56 mm), transportor blindat pentru trupe, aparatură tempest, sisteme de vedere de ultimă generație etc.

Reporter: Ce procent din producție exportă țara noastră?

Viorel Manole: Apreciez că circa 50% din producție reprezintă exporturi directe și indirecte, dar situația exactă o cunoaște ANCEX. Tot ceea ce dorim să reamintesc este că industria românească de apărare are, încă, potențial, dar pentru exporturi trebuie sprijin guvernamental și lobby. Pe vremea lui Ceaușescu, datorită României au fost plătite de agricultură și industria de apărare!

Reporter: Intenționează companiile membre PATROMIL să atace noi piețe externe de desfacere?

Viorel Manole: Da. Africa, în ansamblul ei, America de Sud și America Latină și dorim să ne dezvoltăm mai mult pe Orientul Mijlociu. Avem, însă, nevoie de un parteneriat real cu mediul diplomatic și guvernamental, așa cum au industriile de apărare din SUA, Franța, Germania, unde, în vizitele de stat sau vizitele prezidențiale, directorii sau patronii companiilor din sector sunt invitați.

Reporter: Cum afectează criza

economică activitatea din industria de profil?

Viorel Manole: În primul rând suntem printre puținele țări membre UE care nu are o Lege a industriei de apărare și o strategie actualizată cu strategia EDTIB de la Bruxelles.

costurilor cu utilitățile.

Reporter: Ce strategii au abordat companiile care produc echipamente de apărare pentru depășirea crizei?

Viorel Manole: În principal se targetează piața externă și programele NATO și UE. Se investește, de asemenea, în cercetare-dezvoltare pentru realizarea de produse/sisteme noi înaintea concurenței. S-au făcut planuri de reducere a costurilor, inclusiv cele salariale. Se apelează la management privat.

Reporter: Cum a fost influențată activitatea companiilor de profil de reducerea efectivelor armatei?

Viorel Manole: Foarte grav, mai ales că reducerea s-a făcut brusc și fără veste. Reducerea efectivelor a micșorat cererea. În același timp, a reprezentat stocuri mari de armament și muniție și anularea pe termen mediu și lung a oricărei comenzi. Se putea, însă, și încă se mai poate, ca, într-un parteneriat reciproc avantajos între industria de apărare și M.Ap.N., să oferim acele stocuri la export, în zone unde încă mai este cerere. În acest fel, rezolvăm parțial și problemele bugetare ale M.Ap.N.

Reporter: Ce investiții au făcut companiile din acest sector în ultimii ani?

Viorel Manole: Mașini cu comandă numerică multi-ax în companiile cu capacități de producție mecanică, softuri de tip ERP pentru managementul economic al companiilor, tehnologii cu consumuri reduse de re-

Viorel Manole: Personal, consider că este un lucru pozitiv, în condițiile în care instituțiile guvernamentale și locale vor fi persuasive în a solicita participarea firmelor românești la activitățile de mentenanță, operare, instalare, dezvoltare, așa cum, de altfel, s-a întâmplat și în Germania sau Italia.

Reporter: Dar posibila achiziție a avioanelor F16 ce efect ar avea asupra industriei de profil?

Viorel Manole: Oricum industria românească de aviație nu putea furniza o flotă de avioane la acest nivel. Societățile românești din aeronautică, dar nu numai, pot și trebuie, însă, să participe în cadrul unui program clar de off-set la cooperarea strategică americano-română. PATROMIL a început, în urmă cu ceva timp, discuții coordonate de ambasada SUA la București, dar, din nefericire, acestea au fost înghețate.

Reporter: Ce așteptări aveți de la ediția din acest an a “Expomil”?

Viorel Manole: Mai mult simpatie și susținere din zona guvernamentală pentru industria de apărare și mai ales pentru mediul de afaceri românesc din acest sector. Industria de apărare nu este reprezentată numai de MECMA, lucru promovat în primul rând de NATO și EDA (European Defence Agency). Mediul de afaceri privat sau de stat este un partener al instituțiilor guvernamentale românești, nu un mogul sau un mafiot. Dorim, de asemenea, să antamăm acele programe de cooperare cu parteneri

Asociația PATROMIL are câteva soluții, dar, din nefericire, există dialog mai mult cu sindicatele și mai puțin cu patronatul de profil. Doar abordarea aspectelor sociale, fără a lua în calcul și aspectele manageriale, nu folosește nimănui și cu atât mai puțin sindicatelor. Criza duce la dispariția multor furnizori, în paralel cu scăderea competitivității, prin creșterea

surse și altele. Din nefericire, domeniul apărării nu este eligibil pentru accesarea de fonduri europene și, de aceea, considerăm că se justifică o atenție mai mare din partea statului pentru această ramură strategică.

Reporter: Amplasarea scutului anti-rachetă în țara noastră influențează în vreun fel activitatea de apărare din țara noastră?

din țări membre UE care să ne permită să fim parte a industriei europene de apărare și să avem și returnări de la Bruxelles, nu numai să plătim cota aferentă calității de membru. Polonia a ajuns la un procent de retur al investiției de peste 70%!

Reporter: Mulțumesc!

EMILIA OLESCU

Echipamente din dotarea structurilor MAI - în standurile “Expomil 2011”

Structurile specializate ale Ministerului Administrației și Internelor (MAI) sunt prezente la “Expomil 2011” cu exponate specifice, în cadrul standurilor din Pavilionul Central și din exteriorul acestuia, ne-au spus reprezentanții ministerului.

➤ Inspectoratul General al Poliției Române expune armament, muniție și tehnică specială de intervenție din dotarea Serviciului pentru

Intervenții la Acțiuni Speciale; o autospecială pentru cercetare mediu, identificare, prelevare și ridicare probe în cazuri de utilizare ilicită a agenților N.B.C. - Direcția Arme, Explozivi și Substanțe Periculoase, precum și o autospecială Dacia Duster, o autospecială Dacia MCV și o motocicletă BMW din cadrul Poliției Rutiere.

➤ Inspectoratul General al Jandarmeriei Române prezintă celor interesați o autospe-

cială ACDP 7000, o autospecială AM 7.0 M și tehnică specială de intervenție din dotare.

➤ Inspectoratul General al Poliției de Frontieră Română are ca exponate la târgul de profil o autospecială termoviziune, o autospecială transport câini, o ambarcațiune Harpoon, o ambarcațiune Arvor și altă tehnică specială de lucru.

➤ Inspectoratul General pentru Situații de

Urgență vine la “Expomil 2011” cu o remorcă-container tractabilă auto pentru transportul explozivilor și munițiilor rămase neexplodate.

➤ Inspectoratul General de Aviație expune un elicopter tip EC 135, echipat cu dispozitiv FLIR (preluare și transmitere imagini video).

➤ Academia de Poliție „Alexandru Ioan Cuza” promovează, ca element de nouitate, aspecte privind cariera personalului în Ministerul Administrației și Internelor și expune echipamente din dotarea laboratoarelor de specialitate.

➤ Direcția Generală Logistică prezintă, tot în premieră, produsele realizate în cadrul programelor de cercetare în parteneriat cu operatorii economici de profil.

Exponatele din cadrul “Expomil 2011” pot fi vizitate în toate aceste zile de către specialiștii în domeniu, publicul larg având acces la eveniment doar în ultima zi a târgului.

EMILIA OLESCU

SCUT ANTIRACHETA

Sistemul de apărare antirachetă - strict defensiv

RUSIA REACȚIONEAZĂ:

Acordul privind scutul semnat de SUA și România arată necesitatea garanțiilor cerute

Acordul privind amplasarea unor elemente ale scutului antirachetă semnat recent de Statele Unite și România subliniază necesitatea garanțiilor că viitorul scut antirachetă al NATO nu va fi îndreptat împotriva Rusiei, potrivit Ministerului rus de Externe.

Reacția Rusiei la amplasarea scutului pe teritoriul țării noastre este explicată într-un comunicat de presă: "Acest eveniment face și mai actuală necesitatea de a obține din partea Statelor Unite și a NATO garanții constrângătoare care să ateste că sistemele antirachetă pe care urmează să le amplaseze în Europa nu vor fi îndreptate împotriva forțelor strategice nucleare ruse. Este de asemenea necesar să însărcinăm Consiliul Rusia-NATO să conceapă decizii concrete privind obiectivele și arhitectura scutului antirachetă în curs de implantare în regiune".

Bănescu: Este necesar să explicăm Rusiei că nu îi este ostil acordul României cu SUA

Președintele Traian Bănescu consideră că este esențial ca partea română să explice Federației Ruse că acordul semnat cu SUA nu este ostil Moscovei.

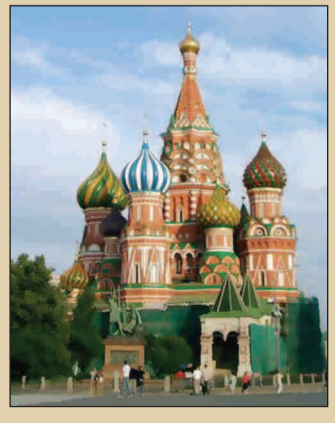
Întrebat cum comentează faptul că semnarea documentului cu SUA a declanșat un mic război diplomatic din partea Moscovei, Traian Bănescu a răspuns: "Nu, este atitudinea curentă a Moscovei, și, sigur, cred că este esențial un lucru: să discutăm cu Federația Rusă și să-i aducem necesarele explicații din care să înțeleagă că nu este o acțiune ostilă Federației Ruse".

Președintele a mai spus că este adeptul unor soluții în favoarea unei cooperări politice cu Rusia. În opinia lui Traian Bănescu, există o cooperare economică bună cu Rusia, dovadă fiind numărul mare de investitori ruși în România.

Rusia critică absența progreselor în discuțiile Rusia-NATO și Rusia-SUA privind apărarea antirachetă

Ministerul rus de Externe a mai criticat cu această ocazie absența progreselor în discuțiile Rusiei cu SUA și NATO privind crearea unui sistem antirachetă comun în Europa: "Noul acord român-american privind amplasarea unor baterii antirachetă SM-3 și a sistemului Aegis la fosta bază aeriană română de la Deveselu (sud) și decizia recentă a autorităților de la Ankara de a găzdui un radar american de alertă avansată AN/TPY-2 dovedesc că Statele Unite își pun rapid în aplicare proiectul de scut antirachetă în Europa și aceasta pe fondul absenței progreselor în discuțiile Rusia-NATO și Rusia-SUA privind apărarea antirachetă".

La 9 septembrie, secretarul general adjunct al NATO, Dirk Brengelmann, declara că Alianța Nord-Atlantică nu exclude posibilitatea semnării cu Moscova a unui document juridic care să garanteze că viitorul sistem antirachetă din Europa nu va fi îndreptat împotriva Rusiei. ■

Ministrul Afacerilor Externe al României, Teodor Baconschi, și secretarul de stat al SUA, Hillary Clinton, au semnat, la Washington, în luna septembrie 2011, Acordul între România și Statele Unite ale Americii privind amplasarea sistemului de apărare împotriva rachetelor balistice al SUA în România.

Participarea României la dezvoltarea sistemului american de apărare antirachetă în Europa, în noua sa variantă (European-based Phased, Adaptive Approach for Missile Defense/EPAA), a fost decisă de către CSAT la 4 februarie 2010.

În data de 3 mai 2011, președintele României Traian Bănescu, a anunțat public decizia CSAT privind aprobarea amplasării componentelor din România ale sistemului de apărare antirachetă la unitatea militară Deveselu, în județul Olt. Decizia României de participare la sistemul american EPAA este în acord cu hotărârile adoptate pe această temă la Summit-urile NATO de la București (aprilie 2008), Strasbourg-Kehl (aprilie 2009) și Lisabona (noiembrie 2010).

Sistemul antirachetă EPAA (Abordarea Europeană Adaptivă în Etape) este un sistem strict defensiv, potrivit autorităților române. El apără împotriva oricărui atac, din partea oricui, cu rachete cu rază scurtă sau medie de acțiune sau, în faza finală, interconti-

antirachetă american.

Dislocarea sistemului în România este prevăzută în orizontul de timp 2015, ca parte a celei de-a doua etape a Abordării Europene Adaptive în Etape.

După ratificarea de către Parlamentul României și intrarea în vigoare a acordului privind apărarea anti-

Abordarea adaptivă în etape a sistemului de apărare antirachetă

Varianta inițială a proiectului de apărare antirachetă, recomandat de secretarul Apărării, Robert Gates, fostului președinte George W. Bush, la 27 decembrie 2006, avea în vedere crearea unui sistem antirachetă în Europa, care ar avea ca bază înaintată un radar amplasat în Cehia și zece interceptoare terestre în Polonia.

Planul a fost schimbat, iar la 17 septembrie 2009 președintele SUA, Barack Obama, a anunțat decizia de a dezvolta sistemul american de apărare antirachetă în Europa într-o abordare nouă, adaptivă în etape („European-based Phased, Adaptive Approach for Missile Defense”/EPAA), care să protejeze mai bine forțele desfășurate în Europa și în teatrele de operații, atât americane, cât și ale Alianților, precum și teritoriul SUA și al aliaților lor.

Această abordare prezintă o serie de avantaje clare față de planul fostei administrații americane:

- > creșterea capacității de apărare a Europei, în condițiile în care amenințările reprezentate de rachetele cu rază scurtă sau medie de acțiune sunt în creștere (în acest sens, varianta propusă de actuala administrație americană țină cont și răspunde celor mai noi evaluări privind riscurile de atacuri cu rachetă);
- > răspundere amenințărilor actuale și poate încorpora rapid, mai ușor, noi tehnologii, pe măsură ce tehnologiile continuă să evolueze;
- > va deveni operațională mai repede decât varianta anterioară: practic, concretizarea noii opțiuni de sistem de apărare antirachetă se va realiza cu șase sau șapte ani mai devreme decât potrivit planului precedent;
- > acoperă integral teritoriul României (și, în final, al tuturor statelor aliate); varianta administrației anterioare nu asigura protecție antirachetă decât pentru o porțiune redusă de teritoriu, în nord-vestul României.

mentale. Sistemul va fi utilizat numai pentru scopuri de autoapărare, în conformitate cu prevederile Cartei ONU.

Costurile legate de amplasarea sistemului antirachetă în fosta bază aeriană de la Deveselu se ridică, potrivit oficialilor americani, la 400 de milioane de dolari, la care se adaugă 20 de milioane de dolari anual pentru funcționarea sistemului, banii fiind suportați integral de SUA.

Guvernul Statelor Unite ale Americii va suporta costurile realizării construcției, precum și pe cele de dislocare, operare și întreținere a sistemului de apărare împotriva rachetelor balistice.

De asemenea, SUA vor suporta costurile serviciilor solicitate și primite, cum ar fi utilitățile.

Bogdan Aureescu, secretar de stat în Ministerul Afacerilor Externe, a declarat că SUA vor instala, până în 2015, la Deveselu, un sistem strict defensiv de interceptări, care nu va avea niciun fel de efecte negative asupra populației, mediului și culturilor agricole. Acesta a adăugat că amplasarea sistemului implică instalarea în fosta bază aeriană a unui număr redus de persoane, respectiv 150-200, număr care va putea crește, în anumite situații, până la 500.

Baza aeriană rămâne sub comandă românească, iar partea din suprafața bazei va fi utilizată de sistemul

rachetă, acesta va permite SUA să construiască, să întrețină și să opereze un amplasament ce va include sistemul terestru de apărare împotriva rachetelor balistice, care utilizează un interceptor SM-3 (numit de asemenea și "Sistemul Terestru Aegis"). Amplasamentul va consta dintr-un sistem radar și sistemul Aegis de comandă, control și comunicații aferent. Separat, va găzdui un număr de module de lansare care conțin sisteme de interceptare SM-3.

Amplasamentul sistemului american de apărare împotriva rachetelor balistice are o suprafață de aproximativ 175 de hectare. Sistemele de interceptare SM-3 amplasate în România nu vor fi utilizate pentru teste de zbor și vor fi lansate numai ca mijloc de apărare împotriva unui atac real.

Etapele implementării sistemului american de apărare antirachetă în Europa

Există patru etape de realizare a implementării sistemului american de apărare antirachetă în Europa, potrivit Raportului privind revizuirea sistemului de apărare împotriva rachetelor balistice (Ballistic Missile Defense Review Report), publicat de Departamentul american al Apărării la 1 februarie 2010.

Prima etapă este în desfășurare și

constă în protejarea unor porțiuni ale Europei de Sud-Est, prin desfășurarea de sisteme radar și interceptori SM-3 amplasați pe nave, însoțită de amplasarea unui sistem radar înaintat, care va detecta lansarea rachetelor încă din faza ascendentă a traiectoriei. Prima etapă a demarat la 7 martie 2011, prin trimiterea în Marea Mediterană a navei „USS Monterey”, echipată cu sistemul Aegis.

A doua etapă are ca orizont de timp anul 2015 și presupune extinderea protecției aliaților NATO, prin operaționalizarea unei noi generații de interceptori SM-3 (care să permită lansarea de la sol) și a unor noi baze radar. Acestea vor fi amplasate în unități terestre din Europa de Sud-Est.

A treia etapă, care va fi realizată până în 2018, vizează extinderea acoperirii sistemului la toate statele membre NATO din Europa, prin amplasarea unei noi baze terestre în Polonia, precum și prin continuarea procesului de dezvoltare a unor noi interceptori SM-3, amplasați pe mare și pe uscat.

Ultima etapă, cu orizontul de timp 2020, constă în extinderea protecției la eventuale atacuri cu rachete intercontinentale, inclusiv prin dezvoltarea în continuare a rachetelor SM-3 și a sistemelor radar.

Raportul consideră EPAA drept contribuția națională a SUA la dezvoltarea sistemului de apărare antirachetă preconizat de NATO, la care Alianții pot contribui prin găzduirea pe teritoriul lor național a unor componente.

Interceptorii care vor fi instalați nu au încărcătură explozivă

Sistemul din România este de dimensiune redusă și nu are potențialul să modifice echilibrul strategic în Europa. Pe teritoriul țării noastre vor putea fi instalate trei baterii, adică 24

Implicații asupra securității naționale a României

Nivelul de securitate națională a României va crește semnificativ prin implicarea în proiect, potrivit autorităților românești. De asemenea, participarea țării noastre la sistemul de apărare antirachetă are o importanță

Cele mai recente studii în materie indică faptul că zona geografică din care face parte țara noastră - sud-estul european - este din ce în ce mai vulnerabilă la amenințări cu rachete cu rază scurtă și medie de acțiune. În acest context, România este - din punct de vedere strategic - în cea mai bună poziție pentru a găzdui interceptorii terestri din componenta sudică a EPAA.

de rachete interceptoare SM-3.

Interceptorii care vor fi instalați nu au încărcătură explozivă și nu sunt purtători ai unor încărcături periculoase (nucleare, biologice sau chimice). Ei sunt proiectați să distrugă rachetele ostile prin forța impactului (forță cinetică).

Ca urmare a evoluțiilor politice și tehnologice, riscurile legate de posibile amenințări cu rachete cu rază scurtă și medie de acțiune au crescut. Nu numai state, dar și actori non-statali posedă sau pot intra în posesia unor astfel de tehnologii militare. Ca membru NATO, România este obligată să acționeze, în baza Art. 5 din Tratatul de la Washington, al principiului apărării colective, oricând un membru al Alianței este supus unui atac armat.

Operaționalizarea cât mai rapidă a sistemului antirachetă va întări securitatea națională atât direct, prin protecția pe care o asigură întregului teritoriu național, cât și indirect, deoarece sistemul va avea un rol important de descurajare, în măsură să diminueze riscurile legate de eventuale atacuri cu rachete balistice. Rolul de descurajare va îndepărta riscul de atac împotriva oricărui teritoriu aliat, cu privire la care, în virtutea calității de membru NATO și a obligațiilor pe care acest lucru le implică, potrivit Art. 5 al Tratatului de la Washington, și România are responsabilități.

dimensiune regională, în sensul că atât securitatea României este întărită, cât și cea a statelor vecine.

Proiectul anterior, propus în 2006, pune atât România, cât și pe aliații săi într-o situație de vulnerabilitate, deoarece acoperea numai parțial teritoriul național al unor aliați. Noua abordare va garanta acoperirea integrală a teritoriului României în eventualitatea unor lovituri cu rachete balistice. La nivel internațional este recunoscut faptul că amenințarea cu astfel de arme este o realitate. În analiza experților se vorbește de state sau organizații non-statale care pot pune în pericol securitatea aliaților, dacă nu se iau măsurile necesare.

Nu întâmplător, subiectul apărării antirachetă este unul de maximă actualitate inclusiv pe agenda NATO, mai ales după deciziile luate la Summit-ul de la Lisabona.

Alte țări solicitate să găzduiască elemente ale acestui sistem

Data fiind complexitatea sistemului antirachetă, pentru care sunt necesare mai multe locații din state diferite, SUA poartă discuții cu mai mulți Aliați pe tema eventualei lor participări la proiect. Polonia este implicată în faza a III-a a EPAA. Recent, Turcia a agreeat amplasarea pe teritoriul său a unui radar din cadrul sistemului EPAA.

DRAGOȘ CARCIGA

NATO salută semnarea acordului privind scutul antirachetă de către România și SUA

Secretarul general al NATO, Anders Fogh Rasmussen, a salutat semnarea, la Washington, a acordului privind scutul american antirachetă, de către secretarul american de stat Hillary Clinton și ministrul român de Externe, Teodor Baconschi. "Salut semnarea acordului în baza căruia Statele Unite vor amplasa interceptorii antirachetă în România. Instalarea acestor interceptori defensivi va fi un element important al capacității de apărare antirachetă a NATO, asupra căreia s-a convenit la summitul de la Lisabona din noiembrie", afirmă secretarul general al Alianței Nord-Atlantice. Acest acord reprezintă un alt pas important în efortul Alianței de a se apăra împotriva amenințărilor antirachetă curente și viitoare, a adăugat el, subliniind că "interceptorii din România vor contribui în mod semnificativ la protejarea teritoriului european, a populației și forțelor împotriva unei amenințări tot mai mari reprezentate de proliferarea rachetelor balistice".

sursa: www.nato.int

Compania Națională ROMARM lansează în cadrul Expomil 2011

MAȘINA DE INTERVENȚIE ȘI TRANSPORT AM 7M

Compania Națională ROMARM va prezenta, la ediția din acest an a Expoziției Internaționale de Tehnică Militară, EXPOMIL 2011, „mașina de intervenție și transport AM 7M”.

AM 7M are transmisie 4X4, fiind dotată cu un motor de 6,87 litri, Euro 5, care produce 290 CP și cu o cutie de viteze de tip Allison. Vedeta târgului, îmbină securitatea cu tehnica avansată, asigurând siguranța sporită a pasagerilor. În cazul unui posibil atac, vehiculul dispune de instalație de stins incendiu pentru compartiment echipaj, motor și roți, roțile, fiind de tip run-flat (pot rula pe o distanță de 5 km, chiar dacă au fost străpunse), nivelul de protecție la mină și glonț corespunde clasei 2 conform STANAG 4569. Protecția este asigurată de instalația de autoprotecție cu substanțe iritant-lacrimogene și de geamurile antiglonț.

Date generale și performanțe:

- transmisie 4X4;
- 14 locuri;
- masa totală de transport: 14t;
- viteza maximă 100 km/h;
- raza minimă de viraj: 6,5m;
- acces: 7 uși.

Dotări:

- autoșasiu MAN – Brașov;
- carcasă blindată – Moreni;
- proiectare & execuție – Uzina Automecanica Moreni;
- nivel de protecție 2 la mină și glonț conform STANAG 4569;
- geamuri antiglonț;
- putere: 290 CP;
- cilindre: 6,87 litri;
- motor: Euro 5;
- cutie de viteze: Allison;
- roți tip run-flat (rulează 5km chiar dacă sunt străpunse);
- aer condiționat;
- instalație de stins incendiu pentru compartiment echipaj, motor și roți;
- instalație spălare vopsea parbriz;
- instalație de autoprotecție cu substanțe iritant lacrimogene;
- agent independent încălzire;
- sistem avertizare optică și acustică;
- sistem înregistrare audio-video și transmitere în timp real la un centru operațional;
- videoproiector infraroșu;
- monitor color;
- sistem de comunicație radio-telefonie mobilă cu sistem GPS.

Scurt istoric

Compania Națională „ROMARM” S.A. este o companie modernă care are 100% capital românesc de stat.

C.N. „ROMARM” S.A. este o organizație tip grup industrial, proprietate integrală a statului român, cu o îndelungată tradiție în industria de Apărare, materializată într-o experiență de peste 80 ani în producția militară și, totodată, este o companie nouă și flexibilă, adaptată regullor și cerințelor economiei de piață actuale.

În decursul timpului ROMÂNIA, amplasată într-o zonă geografică frământată, a manifestat o preocupare permanentă pentru crearea unei industrii proprii de apărare.

Pasul cel mai important în acest sens a fost făcut în perioada dintre cele două războaie mondiale. Marile unități industriale autohtone producătoare de armament au fost constituite, ca atare, în anii '30, unele dintre acestea în cooperare cu Cehoslovacia și Germania.

Imediat după război, industria de apărare proprie și, în special, industria de aviație a fost, în mare parte, dezafectată, creându-se prin aceasta un mare decalaj față de alte țări europene, afectate în mai mică măsură.

Acțiunea de reorganizare a unităților industriale specializate în producția de tehnică militară, a început în anii 1950-1951, prin echiparea utilajelor din timpul războiului cu S.D.V-uri specifice și dotarea uzinelor cu noi echipamente, în scopul fabricației după documentație sovietică, a unor categorii de armament de infanterie, aruncătoare, muniție de artilerie, precum și aparatul optic.

Reconstruirea industriei de armament a început în anii '60 și a constat în crearea și dezvoltarea unor capacități de producție pentru armament conforme cu cerințele PACT-ului VARȘOVIA, culminând în anii '70 cu crearea industriei de aviație cu utilizări de tehnologie vestică. O ultimă dezvoltare a industriei de armament a avut loc în anii '80, urmare unor exporturi conjuncturale deosebit de mari, însă, nivelul tehnologic al acestor ultime capacități a fost diminuat de reducerea drastică a importurilor pe devize în acea perioadă.

După 1990, acest domeniu de activitate a suferit un puternic recul datorită schimbărilor politice interne și internaționale care au impus ca o necesitate stringentă, restructurarea.

Rezultat al concepției de producție și înzestrare anterioare anului 1990, Compania Națională „ROMARM” S.A. dispune de capacități de producție extensive cu un grad de integrare ridicat și o specializare medie.

Compania Națională „ROMARM” S.A. este principalul furnizor românesc de tehnică de apărare și este recunoscut în toată lumea, reprezentând o

prezență constantă în peste 50 de piețe în țări din Europa, America de Nord, America de Sud, Asia și Africa.

În anul 1991, prin Hotărârea de Guvern nr. 11 completată cu Hotărârea de Guvern nr. 175, a luat ființă Regia Autonomă de Tehnică Militară "RATMIL" cuprinzând majoritatea unităților din fosta Centrală Industrială de Echipament Special (C.I.E.S.) ca o organizație de grup, proprietatea statului român, având în componență 14 unități de producție și 2 institute de cercetare – proiectare.

În anul 1998, în conformitate cu Hotărârea de Guvern nr. 705, s-a înființat Societatea Națională „ROMARM” S.A., iar în anul 2000, prin Hotărârea de Guvern nr. 979, a luat ființă Compania Națională „ROMARM” S.A. prin fuziunea Societății Naționale „ROMARM” S.A. cu Regia Autonomă "Arsenalul Armatei" S.A.

În anul 2001, prin Hotărârea de Guvern nr. 952, s-a modificat structura Companiei Naționale „ROMARM” S.A., prin desființarea filialei S.C. "Arsenal" S.A. și fuzionarea aparatului central al acesteia cu aparatul central al C.N. „ROMARM” S.A., reorganizarea ca societăți comerciale – filiale a sucursalelor Metrom, Mija, Orăștie, Reșița, Sadu, Dragomirești, Produse Speciale Făgăraș, Chimica Victoria (Pirochim/Victoria), Ploiești (Electromecanica Ploiești), Uzina Mecanică București, Institutul de Cercetare, Proiectare Sisteme de Producție București și trecerea sub autoritatea Ministerului Industriei și Resurselor a sucursalelor Vălenii de Munte, Drăgășani, Filași, Băbeni, Mizil și Șantierul Naval Mangalia.

Ca urmare a H.G. nr. 952/27 septembrie 2002, a H.G. nr. 547/2003 și a H.G. nr. 230/2004 Compania Națională „ROMARM” S.A. are în componență 16 unități de producție și 1 institut de cercetare – proiectare, cu statut de persoană juridică și formă de societate pe acțiuni.

Ca urmare a H.G. nr. 1067/25.10.2001, H.G. nr. 1068/25.10.2001, H.G. nr. 1069/25.10.2001, H.G. nr. 1031/19.09.2002, H.G. nr. 1473/12.12.2002 și a H.G. nr. 1596/18.12.2002, societățile comerciale din cadrul Companiei Naționale „ROMARM” S.A. Uzina Mecanică Mija, Uzina Automecanica Moreni, Electromecanica Ploiești, Uzina Mecanică Cugir, Uzina Mecanică Plopeni și Uzina Mecanică Sadu, se divid în două societăți comerciale în vederea constituirii unui parc industrial.

Prin Hotărârea Guvernului nr. 256 din 26 februarie 2004 a fost constituit Parcul industrial "Făgăraș", prin transferul unor elemente patrimoniale de la Societatea Comercială "Uzina de Produse Speciale Făgăraș" S.A. la Consiliul Local al Municipiului Făgăraș.

Prin HG 1033/2006 s-a hotărât reorganizarea prin divizare parțială a S.C. UPS Făgăraș S.A., în urma acestei acțiuni rezultând actuala societate și anume S.C. Fabrica de Pulberi S.A., păstrându-și statutul de filială a C.N. Romarm S.A.

În anul 2007 a avut loc privatizarea S.C. „Institutul de Cercetare-Proiectare Sisteme de Producție” S.A. prin vânzarea pachetului de acțiuni către S.C. UTI SYSTEMS S.A.

Din 31 decembrie 2007, Uzina de Produse Speciale din Făgăraș, a intrat în procedură de lichidare.

Obiectul principal de activitate al companiei naționale este: Fabricarea armamentului și muniției - Cod CAEN 2540 (fabricarea de tancuri și alte vehicule de luptă, fabricarea de piese de artilerie și rachete balistice, fabricarea de arme ușoare, fabricarea de muniție de război, fabricarea de arme de foc și a muniției aferente pentru vânătoare, sport, protecție, fabricarea de bombe, mine și torpile), dezmembrării și valorificării bunurilor cu specific militar (armamentul, munițiile, explozivi, blindate, automobile, autospeciale, tractoare, remorci etc.). Pe lângă obiectul principal de activitate, compania desfășoară și activități secundare.

În prezent, compania cuprinde 15 filiale. Acestea sunt situate în afara Bucureștiului, în zone industriale puternic dezvoltate cu angajați specializați, capabili să producă și să proiecteze produse modernizate și să propună o gamă largă de produse adaptată cerințelor pieței.

În trecut, produsele companiei noastre erau disponibile, în conformitate cu legislația românească din acea perioadă, numai prin Ministerul Apărării Naționale. În prezent, Compania Națională „ROMARM” S.A. poate să își exporte direct produsele de tehnică militară. Echipamentele noastre de o înaltă calitate, cunoscute deja pe piețele internaționale, sunt acum disponibile clienților noștri

direct de la producător, la prețuri atractive, cu posibilitatea negocierii contractelor, în condițiile unui avantaj mutual.

Produsele Companiei Naționale „ROMARM” S.A. au fost fabricate conform Tratatului de la Varșovia.

Acum este o preocupare crescândă în asimilarea noilor produse conform standardelor NATO. Pentru produsele comercializate, compania noastră asigură servicii și furnizează componente pe toată perioada de funcționare a echipamentelor, conform cerințelor clienților.

Toate fabricile Companiei Naționale „ROMARM” S.A. au implementat deja sistemul garanției calității, conform cerințelor standardelor internaționale ISO 9001 și practic:

- Cercetare și Dezvoltare;
- Integrare și Testare;
- Producție, Actualizare și Examinare;
- Suport Logistic Integrat;

Compania Națională „ROMARM” S.A., conform legislației românești și a statutului său, poate stabili joint-venture și alte forme de cooperare în producție și comercializare, cu companii străine interesate, pentru a satisface toate cerințele clienților noștri. C.N. „ROMARM” S.A., fiind companie națională pentru tehnică militară, este unul dintre cei mai mari furnizori pentru Ministerul Apărării din România, furnizând următoarele produse:

- Vehicule blindate pe roți și pe șenile;
- Armament și muniție de infanterie;
- Sisteme de artilerie;
- Sisteme de rachete și proiectile reactive nedirijate;
- Pulberi, explozivi și combustibili pentru rachete.